

Barn, kultur och kommunikation - i ett förskoledidaktiskt perspektiv för pedagogiskt verksamma i förskolan

Children, Culture and Communication - in a Preschool Educational Perspective for Students with Professional Experience

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 11FB40

Version: 10.1

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogiskt arbete 2022-02-03

Gäller från: VT 2022

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogiskt arbete (G2F)

Utbildningsområde: Verksamhetsförlagd utbildning 60%, Undervisning 40%

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav: Godkänt resultat från all AFU i tidigare terminer inom ramen för Förskollärarytbildning för pedagogiskt verksamma.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen behandlar och problematiserar förskolans verksamhet utifrån barns perspektiv och deras förutsättningar för utveckling och lärande. I ett övergripande perspektiv behandlar kursen lekens betydelse, ämnesdidaktik och betydelsen av kultur och estetiska läroprocesser. Viktiga inslag utgörs av hur arbetet med matematik, språk och kommunikation liksom användningen av digitala verktyg kan gestaltas i förskolan. Studenterna arbetar tematiskt där innehållet i litteratur, föreläsningar, seminarier, workshopar och fältstudier diskuteras och problematiseras. I kursen ingår konflikthantering och ledarskap vilket synliggörs genom olika metoder för gruppprocesser och grupputveckling. Studenten får praktisk kunskap om enkät som metod i förskolans systematiska kvalitetsarbete.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

Kunskap och förståelse:

- 1.1 redogöra för betydelsen av estetiska läroprocesser och tematiskt arbete i förskolan som stimulerar barns utveckling och lärande
- 1.2 diskutera och problematisera begreppen barnkultur och barns kultur
- 1.3 redogöra för och diskutera lekens betydelse för barns lärande av matematik, språk och kommunikation utifrån ett inkluderande perspektiv
- 1.4 beskriva och problematisera pedagogers roll i relation till barns lek
- 1.5 redogöra för och diskutera hur barns kunskaper och erfarenheter tas tillvara för att stimulera varje barns lärande och utveckling
- 1.6 visa kunskap om teorier kring barns utveckling av matematisk förståelse
- 1.7 redogöra för teorier kring barns språkutveckling och litteracitetsutveckling

Färdighet och förmåga:

- 2.1 tillämpa och problematisera digitala verktyg och multimodalt berättande som pedagogiska redskap för barns lärande och utveckling
- 2.2 skriva och bearbeta texter enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användandet av källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet
- 2.3 urskilja matematiken i förskolebarnens vardag samt planera en aktivitet för att stimulera varje barns utveckling och lärande
- 2.4 identifiera och analysera litteracitetsutveckling och den språkliga miljön i förskolan med stöd av utvecklingsteorier

- 2.5 använda olika metoder för att stimulera och utveckla barns kommunikation och kognitiva medvetenhet kring språk
- 2.6 visa kunskaper om hur flerspråkighet kan användas som tillgång i det pedagogiska arbetet
- 2.7 tillämpa och diskutera estetiska uttrycksformer
- 2.8 konstruera enkätfrågor och analysera enkät i relation till systematiskt kvalitetsarbete

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 diskutera och problematisera pedagogisk dokumentation som metod för uppföljning, utvärdering och utveckling av arbetet i förskolan
- 3.2 ha insikt om systematiskt kvalitetsarbete och dess betydelse för utveckling av förskolans verksamhet och barns möjlighet till utveckling och lärande
- 3.3 förklara och reflektera hur kollegialt samarbete och eget pedagogiskt ledarskap påverkar yrkesrollen
- 3.4 argumentera för didaktiska val med stöd i vetenskapliga metoder och texter
- 3.5 argumentera för lekens betydelse i förskolan

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- seminarier
- workshops
- arbete i studiegrupp
- fältdagar

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Vid omexamination kan andra examinationsformer förekomma om examinator anser det nödvändigt.

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(IN03) Tematiskt arbete i förskolan

Inlämning

Lärandemål: 1.1, 1.3, 2.2, 3.4

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(RE05) Redovisning Tematiskt arbete i förskolan

Redovisning

Lärandemål: 1.1, 1.3, 1.5, 2.7

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE14) Seminarium Estetik och barns kultur i förskolan

Seminarium

Lärandemål: 1.1, 1.2

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN07) Systematiskt kvalitetsarbete

Inlämning

Lärandemål: 2.2, 3.1, 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN06) Matematik

Inlämning

Lärandemål: 1.3, 1.6, 2.3

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ05) Matematikdidaktik

Workshop

Lärandemål: 2.3, 3.4

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN08) Språk, kultur och kommunikation

Inlämning

Lärandemål: 1.3, 1.7, 2.1, 2.4, 2.5

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(TE09) Tentamen Matematik

Individuell skriftlig tentamen

Lärandemål: 1.3, 1.6

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ09) Litteracitetsutveckling

Workshop

Lärandemål: 1.7, 2.4

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ07) Boksamtal

Workshop

Lärandemål: 2.5

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ04) Språk och flerspråkighet

Workshop

Lärandemål: 2.6

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ10) Enkät som metod

Workshop

Lärandemål: 2.8

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd

(SE15) Seminarium Lek som didaktiskt verktyg

Litteraturseminarium

Lärandemål: 1.4, 3.5

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN09) Leken i förskolan

Inlämning

Lärandemål: 1.4, 2.2, 3.4, 3.5

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Examination sker dels genom bedömning av reell kompetens, dels genom bedömning av i kursen förvärvad kunskap.

Det maximala antalet examinationstillfällen för varje examination i kursen är 5. Ett förbrukat examinationstillfälle är en examination där studenten har fått betyg (U/G/VG). Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18 §).

Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinators rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige (64 s)

Björklund, Camilla (2010). *En två många: om barns tidiga matematiska tänkande.* 1. uppl. Stockholm: Liber (176 s)

Björk-Willén, Polly, Puskás, Tünde., & Bylund, Anna (2013). *Flera språk i förskolan: teori och praktik.* Stockholm: Skolverket. (85 s) <https://www.skolverket.se/publikationsserier/stodmaterial/2013/flera-sprak-i-forskolan?id=3036>

Doverborg, Elisabet & Pramling Samuelsson, Ingrid (2012). *Att förstå barns tankar: kommunikationens betydelse.* 4., [rev.] uppl. Stockholm: Liber (96 s)

Doverborg, Elisabet, Pramling Niklas & Pramling Samuelsson, Ingrid (2020). *Att arbeta med tema i förskolan: en metodikbok.* Stockholm: Liber (128 s)

Eidevald, Christian (2017). *Systematiska analyser för utvärdering och utveckling i förskolan: Hallå, hur gör man?* 2. uppl. Stockholm: Liber (312 s)

Gjems, Liv (2018). *Förskolans arbete med tidig litteracitet: på barns villkor.* Lund: Studentlitteratur (192 s)

Håkansson, Jan (2013). *Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem.* Lund: Studentlitteratur. (utdrag, 68 s)

Jederlund, Ulf (2012). *Musik och språk: ett vidgat perspektiv på barns språkutveckling och lärande.* 2., [omarb. och utök.] uppl. Stockholm: Liber Kap. 1, 4, 6 (131 s)

Jensen, Ruth, Kranmo & Astrid Lill (2016). *Att utforska praktiken i förskolan.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (192 s)

Kjörling, Anne-Marie (2017). *Textsamtal & Bildpromenader.* Stockholm: Lärarförlaget. (utdrag, 64 s)

Klerfelt, Anna & Qvarsell, Birgitta (red.) (2012). *Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken.* Malmö: Gleerups (221 s)

Lahdenperä, Pirjo (red.) (2018). *Den interkulturella förskolan, Mål och arbetssätt.* Stockholm: Liber (144 s)

Läroplan för förskolan Lpfö 18. (2018). Stockholm: Skolverket (24 s)

Löfdahl Hultman, Annika, Hjalmarsson, Maria, Franzén, Karin & Ribaeus, Katarina (2021). *Förskollärares metod och vetenskapsteori.* 2. uppl. Stockholm: Liber (180 s)

Nasiopoulou, Panagiota, Williams, Pia & Lantz-Andersson, Annika (2021):
Preschool Teachers' Work with Curriculum Content Areas in Relation to Their Professional Competence and Group Size in Preschool: A Mixed-methods Analysis, *Scandinavian Journal of Educational Research*, DOI:
10.1080/00313831.2021.1897875 (14 s) <https://doi.org/10.1080/00313831.2021.1897875>

Nilsson, Björn. (2016). *Samspel i grupp : introduktion till gruppdynamik.* 2., [omarb. och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur (188 s)

Nilsson, Monica, Grankvist, Anna-Karin, Johansson, Elin, Thure, Jeanette och Ferhopt, Beth (red.) (2018). *Lek, lärande och lycka. Lekande och utforskande i förskolan.* Malmö: Gleerups (128 s)

Nordgren, Pia (2021). *Språk i sikte. Barns interaktionsutveckling i relation till perception och kognition*, ss. 21-34, ss. 111-122. Lund: Studentlitteratur. (utdrag, 105 s)

Pihlgren, Ann (2020). *Samtala om texter.* Stockholm: Skolverket. (13 s) https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/F%C3%B6rskola/021-Lasa-o-beratta/del_02/

Skaremyr, Ellinor (2019). *Språkliga gemenskaper och minoritetsspråkiga barn i svensk förskola.* Karlstad: Karlstads universitet. (143 s) <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1303596/FULLTEXT02.pdf>

Solem, Ida Heiberg & Reikerås, Elin Kirsti Lie (2004). *Det matematiska barnet.* 1. uppl. Stockholm: Natur och kultur (344 s)

Svenska skrivregler. 4. uppl. (2017). Stockholm: Liber (312 s)

Svensson, Ann-Katrin (2005). *Språkglädje: språklekar i förskola och skola*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (204 s)

Vesterlund, Mallo (2015). *Musikspråka i förskolan: med musik, rytmik och rörelse*. 3., [omarb. och utök.] uppl. Stockholm: Runa (135 s)

Åberg, Ann & Lenz Taguchi, Hillevi (2018). *Lyssnandets pedagogik. Etik och demokrati i pedagogiskt arbete*. 2.uppl. Stockholm: Liber (216 s)

Åsén, Gunnar & Vallberg Roth, Ann-Christine (2012). *Utvärdering i förskolan: en forskningsöversikt*. Stockholm: Vetenskapsrådet (84 s)

Ytterligare litteratur/vetenskapliga artiklar kan tillkomma enligt lärarens anvisningar (ca 150 s)

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram.

Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Förskollärarytbildning för pedagogiskt verksamma, 210 hp.